

**LABORATORUL PENTRU ANALIZA
CONFLICTULUI TRANSNISTREAN**

**CRONOLOGIA
PROCESULUI DE
REGLEMENTARE
A CONFLICTULUI
TRANSNISTREAN**

IUNIE 2022

Procesul de reglementare a conflictului transnistrean derulat în luna iunie 2022 poate fi descris prin continuarea negocierilor părților cu partenerii internaționali și menținerea dialogului între Chișinău și Tiraspol în cadrul mecanismelor procesului de negociere existente.

Pe parcursul lunii iunie 2022, Biroul politici de reintegrare a continuat dialogul cu Tiraspolul în cadrul grupurilor de lucru (experți) și a menținut relația cu partenerii internaționali, în special partenerii de dialog din UE și reprezentanții OSCE. În cadrul dialogului purtat cu partenerii internaționali, Chișinăul a evidențiat elementele-cheie ale procesului de reglementare transnistreană și evoluțiile marcate din ultima perioadă reieșind din contextul securității regionale. La început de lună, viceprim-ministrul R. Moldova, Oleg Serebrian a efectuat o vizită de lucru în România, unde a avut o serie de întruniri de lucru cu oficialii din executivul României. În cadrul discuțiilor viceprim-ministrul a relatat despre situația curentă în procesul de reglementare transnistreană, dar și despre viziunile Chișinăului privind modul de rezolvare al celor mai stringente probleme cu care se confruntă populația de pe ambele maluri ale Nistrului, riscurile generate de războiul din Ucraina și acțiunile întreprinse de autoritățile de la Chișinău pentru menținerea stabilității în regiunea transnistreană. În decursul lunii iunie 2022, șeful Biroului politici de reintegrare, Alin Gvidiani și șeful Secției proiecte de asistență, Eugen Cara au participat, în regim online, la cea de-a șasea reuniune a Comitetului de Asociere Republica Moldova. Reprezentanții Biroului politici de reintegrare au făcut referință la rolul important al Uniunii Europene în promovarea măsurilor de întărire a încrederii între ambele maluri ale Nistrului și în sprijinirea procesului de reglementare transnistreană.

Partea transnistreană pe parcursul lunii iunie 2022 a avut o serie de întrevederi de lucru cu reprezentanții Federației Ruse, din perspectiva părții academice (MGIMO) și cu reprezentanții Comitetului Internațional al Crucii Roșii (CICR). În cadrul discuțiilor cu Institutul de Stat de Relații Internaționale din Moscova (MGIMO), părțile au discutat despre starea actuală și perspectivele cooperării sistemice, ținând cont de profilul larg acoperit de MGIMO în ceea ce privește formarea specialiștilor pentru diverse sectoare ale economiei și managementului. Dialogul cu CICR a avut loc în cadrul vizitei de lucru a delegației CICR, al cărei scop a fost de a studia în continuare anumite aspecte ale acordării de asistență refugiaților ucraineni din regiunea transnistreană. La sfârșit de lună, membrii Sovietului Suprem al regiunii transnistrene au adoptat un apel către comunitatea internațională cu privire la agravarea situației din regiune. Apelul subliniază că declarațiile reprezentanților de la Kiev, potrivit cărora Tiraspolul pregătește un atac, sunt lipsite de temei.

În continuare un subiect central al dosarului transnistrean pentru luna iunie 2022 a rămas riscul de atragere a Republicii Moldova în confruntările militare din Ucraina. În această direcție, președintele Ucrainei, Volodimir Zelenskiy, în cadrul Conferinței de presă comune cu președintele R. Moldova, Maia Sandu, a remarcat că „*un posibil atac al Transnistriei asupra Ucrainei ar fi ca o palmă, la care Kievul va răspunde cu o lovitură*”. Totuși, Ambasadorul Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova, Kent D. Logsdon, a calificat că, deși Republica Moldova se află în vecinătatea imediată a unui război, nu există informații care ar atesta o eventuală amenințare la adresa securității Republicii Moldova. De asemenea, Kent D. Logsdon a menționat că țara sa a apreciat intensificarea dialogului dintre Chișinău și Tiraspol după incidentele provocatoare din regiunea transnistreană. Diplomatul a remarcat că SUA insistă pe soluționarea pașnică a diferendului transnistrean, prin identificarea unui statut special regiunii transnistrene, în limitele frontierelor recunoscute la nivel internațional.

La sfârșitul lunii iunie 2022, ca urmare a dialogului desfășurat la nivelul de reprezentanți politici în procesul de negocieri privind reglementarea transnistreană, cu implicarea Președinției în exercițiu a OSCE, Misiunii OSCE în Republica Moldova și a partenerilor internaționali, negociatorul șef de la Tiraspol a informat despre aprobarea deciziei, prin care se va asigura prelungirea până în data de 31 august curent a termenului de acțiune al Deciziei protocolare „Cu privire la unele măsuri de reglementare a problemelor legate de realizarea „Mecanismului din anul 2006” referitor la utilizarea terenurilor agricole, amplasate în raionul Dubăsari, după traseul Tiraspol-Camenca” din 25 noiembrie 2017.

În cadrul grupurilor de lucru (experți), în luna iunie 2022, a avut loc o singură reuniune a experților din grupul de lucru pentru ocrotirea sănătății. În cadrul CUC au avut loc cinci reuniuni. În formatul de negocieri „5+2” și „1+1” nu au avut loc întruniri.

Cronologic, dinamica procesului de reglementare a conflictului transnistrean pentru perioada lunii iunie 2022 arată astfel:

01.06.2022 – Biroul politici de reintegrare a emis un comentariu cu privire la atitudinea Tiraspolului privind pedepsirea cetățenilor care vor denunța încălcarea drepturilor omului în regiunea transnistreană.¹

01.06.2022 – Adjunctul negociatorului șef de la Tiraspol, Alexandr Stetsyuk a avut o întrunire cu vice-rectorul Institutului de Stat de Relații Internaționale din Moscova al Ministerului de Externe al Rusiei, Artem Malgin. La eveniment a participat și Anzhelika Mirzoeva, director al Școlii de Afaceri și Competențe Internaționale al MGIMO. În cadrul discuțiilor, părțile au discutat despre starea actuală și perspectivele cooperării sistemice, ținând cont de profilul larg acoperit de MGIMO în ceea ce privește formarea specialiștilor pentru diverse sectoare ale economiei și managementului.²

01.06.2022 – Uzina Metalurgică Moldovenească (UMM) din Râbnița a primit avizul de continuare a procesului de producție până la sfârșitul lunii iunie. Comisia națională pentru situații excepționale i-a prelungit cu o lună autorizația de mediu.³

02.06.2022 – La Bender/Tighina a avut loc ședința CUC. Părțile au continuat discuțiile asupra situației din Zona de Securitate în baza rapoartelor Comandamentului Militar Întrunit.⁴

06-09.06.2022 – Viceprim-ministrul R. Moldova, Oleg Serebrian a efectuat o vizită de lucru în România, unde a avut o serie de întruniri cu oficialii din executivul României. În cadrul discuțiilor Viceprim-ministrul a relatat despre situația curentă în procesul de reglementare transnistreană, dar și despre viziunile Chișinăului privind modul de rezolvare al celor mai stringente probleme cu care se confruntă populația de pe ambele maluri ale Nistrului, riscurile generate de războiul din Ucraina și acțiunile întreprinse de autoritățile de la Chișinău pentru menținerea stabilității în regiunea transnistreană.⁵

07.06.2022 – Tiraspolul a remarcat că nu este exclusă posibilitatea implicării Kievului în organizarea „diversiunii” de la Vladimirovka, unde o dronă a aruncat două dispozitive asupra parcului auto al pacificatorilor.^{6, 7}

09.06.2022 – La Bender/Tighina a avut loc reuniunea CUC.⁸

¹ Guvernul R. Moldova, *Atitudine în contextul continuării promovării de către Tiraspol a inițiativei de pedepsire penală a cetățenilor care vor denunța încălcarea drepturilor omului în regiunea transnistreană*, 01.06.2022, <https://gov.md/ro/content/atitudine-contextul-continuarii-promovarii-de-catre-tiraspol-initiativei-de-pedepsire-penala> (29.06.2022)

² Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *O rabochey vstreche v Moskovskom gosudarstvennom institute mezhdunarodnykh otnosheniy*, 01.06.2022, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9050> (29.06.2022)

³ Infotag, *MOLDOVA A PRELUNGIT CU ÎNCĂ O LUNĂ AUTORIZAȚIA DE MEDIU PENTRU UZINA METALURGICĂ DE LA RÂBNIȚA*, 01.06.2022, <http://www.infotag.md/rebellion-ro/299773/> (29.06.2022)

⁴ Guvernul R. Moldova, *Ședința săptămânală a Comisiei Unificate de Control*, 02.06.2022, <https://gov.md/ro/content/sedinta-saptamanala-comisiei-unificate-de-control-20> (29.06.2022)

⁵ Guvernul R. Moldova, *Comunicate de presă*, <https://gov.md/ro/advanced-page-type/press-release> (29.06.2022)

⁶ Deschide, *Tiraspolul acuză voalat Kievul de organizarea "diversiunii" de la Vladimirovca. Ignatiev: Drona cu explozibili a venit dinspre Ucraina*, 07.06.2022, [https://deschide.md/ro/stiri/23/108113/Tiraspolul-acuză-voalat-Kievul-de-organizarea-"diversiunii"-de-la-Vladimirovca-Ignatiev-Drona-cu-explozibili-a-venit-dinspre-Ucraina.htm](https://deschide.md/ro/stiri/23/108113/Tiraspolul-acuză-voalat-Kievul-de-organizarea-) (29.06.2022)

⁷ RIA Novosti, *V PMR ne isklyuchili prichastnosti Kiyeva k sbrosu vzryvchatki s drone*, 07.06.2022, https://ria.ru/20220607/pridnestrove-1793671117.html?fbclid=IwAR2aYFPhgJlzaItproyByNSCc31104j0X8JVqXIGUM5VH_UNzhWj4EMz_0 (29.06.2022)

⁸ Guvernul R. Moldova, *Ședința săptămânală a Comisiei Unificate de Control*, 09.06.2022, <https://gov.md/ro/content/sedinta-saptamanala-comisiei-unificate-de-control-21> (29.06.2022)

10.06.2022 – Viceprim-ministrul pentru reintegrare, Oleg Serebrian a avut o întâlnire de lucru cu Reprezentantul permanent al Finlandei pe lângă OSCE, Ambasadorul Vesa Häkkinen, însoțit de consilierul special al delegației permanente a Finlandei la OSCE, Karoliina Rajala. În cadrul dialogului, Viceprim-ministrul Oleg Serebrian a evidențiat elementele-cheie ale procesului de reglementare transnistreană, evoluțiile marcate în ultima perioadă reieșind și din contextul de securitate regională, perspectivele pe termen scurt și mediu, dar și prioritățile Chișinăului în acest sens.⁹

14.06.2022 – Ambasadorul Statelor Unite ale Americii la Chișinău, Kent D. Logsdon, a calificat Republica Moldova drept o țară sigură, deși se află în vecinătatea imediată a unui război. Diplomatul spune că, deocamdată, nu există informații care ar atesta o eventuală amenințare la adresa securității Republicii Moldova. De asemenea, Kent D. Logsdon a menționat că țara sa a apreciat intensificarea dialogului dintre Chișinău și Tiraspol după incidentele provocatoare din regiunea transnistreană. Diplomatul a remarcat că SUA insistă pe soluționarea pașnică a diferendului transnistrean, prin identificarea unui statut special regiunii transnistrene, în limitele frontierelor recunoscute la nivel internațional.¹⁰

15.06.2022 – Negociatorul șef de la Tiraspol, Vitaly Ignatiev a avut o întrevedere de lucru cu delegația Comitetului Internațional al Crucii Roșii. În timpul dialogului, șeful acestuia, Roman Mahover, a informat despre finalizarea misiunii sale și la prezentat pe succesorul său, Doris El Duehi. Întâlnirea a avut loc în cadrul vizitei de lucru a delegației CICR, al cărei scop este de a studia în continuare anumite aspecte ale acordării de asistență refugiaților ucraineni din regiunea transnistreană.¹¹

16.06.2022 – A avut loc reuniunea experților din cadrul grupurilor de lucru (experți) pentru ocrotirea sănătății. Discuțiile s-au focusat pe precizarea pașilor necesari de întreprins de către companiile licențiate de profil ce aprovizionează populația din regiunea transnistreană cu medicamente esențiale.^{12, 13}

16.06.2022 – La Bender/Tighina a continuat ședința Comisiei Unificate de Control, care a fost întreruptă în data de 9 iunie 2022.¹⁴

16.06.2022 – A avut loc ședința Comisiei parlamentare speciale de monitorizare și control parlamentar asupra realizării politicii de reintegrare a Republicii Moldova. Deputații au remarcat necesitatea „consolidării eforturilor, pentru a asigura o cooperare eficientă pe diverse dimensiuni, inclusiv cea umanitară”, precum și pentru asigurarea drepturilor omului pentru cetățenii moldoveni care locuiesc în raioanele de est.¹⁵

17.06.2022 – Șeful Biroului politici de reintegrare, Alin Gvidiani și șeful Secției proiecte de asistență, Eugen Cara au participat, în regim online, la cea de-a șasea reuniune a Comitetului de

⁹ Guvernul R. Moldova, *Întrevederea Viceprim-ministrului Oleg Serebrian cu reprezentanții Delegației Finlandei pe lângă OSCE*, 10.06.2022, <https://gov.md/ro/content/intrevederea-viceprim-ministrului-oleg-serebrian-cu-reprezentantii-delegatiei-finlandei-pe> (29.06.2022)

¹⁰ IPN, *Ambasadorul SUA: Mă simt sigur în Moldova. Nu există o amenințare militară imediată*, 14.06.2022, https://www.ipn.md/ro/ambasadorul-sua-ma-simt-sigur-in-moldova-nu-exista-7965_1090396.html (29.06.2022)

¹¹ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *Pridnestrov'ye posetila delegatsiya Mezhdunarodnogo Komiteta Krasnogo Kresta*, 15.06.2022, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9078> (29.06.2022)

¹² Guvernul R. Moldova, *Grupurile de lucru pentru ocrotirea sănătății au reabordat tema autorizării medicamentelor esențiale*, 16.06.2022, <https://gov.md/ro/content/grupurile-de-lucru-pentru-ocrotirea-sanatatii-au-reabordat-tema-autorizarii-medicamentelor> (29.06.2022)

¹³ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *O vstreche ekspertnykh (rabochikh) grupp po voprosam zdravookhraneniya*, 16.06.2022, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9080> (29.06.2022)

¹⁴ Noi, *La Bender s-a desfășurat ședința săptămânală a Comisiei Unificate de Control*, 17.06.2022, <https://noi.md/md/politica/la-bender-s-a-desfasurat-sedinta-saptaminala-a-comisiei-unificate-de-control-622219> (29.06.2022)

¹⁵ Infotag, *COMISIA PARLAMENTARĂ A DISCUTAT SITUAȚIA PROCESULUI DE REGLEMENTARE A PROBLEMEI TRANSNISTRENE*, 16.06.2022, <http://www.infotag.md/rebellion-ro/300125/> (29.06.2022)

Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană, desfășurată la Bruxelles și în cadrul căreia au fost abordate progresele înregistrate în implementarea Acordului de Asociere.¹⁶

22.06.2022 – Guvernul R. Moldova a aprobat *Programul activităților de reintegrare a țării pentru anul 2022*, care prevede finanțarea a 36 de proiecte de dezvoltare în perimetrul Zonei de Securitate, cu un buget total de 15 mln. de lei, alocat prin *Legea bugetului de stat pentru anul 2022, nr.205/2021*.¹⁷

22.06.2022 – Viceprim-ministrul pentru reintegrare, Oleg Serebrian a avut o întrevedere de lucru cu Coordonatorul rezident al Organizației Națiunilor Unite în Republica Moldova, Simon Springett, cu participarea reprezentanților unor agenții ONU, Biroului politici de reintegrare, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene și ai Oficiului Avocatului Poporului.¹⁸

23.06.2022 – La Bender/Tighina a avut loc reuniunea de lucru a Comisiei Unificate de Control. Comandamentul Militar Întrunit a prezentat două rapoarte săptămânale privind situația din Zona de Securitate.¹⁹

27.06.2022 – Președintele Ucrainei, V. Zelenskiy, în cadrul Conferinței de presă comune cu președintele R. Moldova, M. Sandu, a remarcat că „un posibil atac al Transnistriei asupra Ucrainei ar fi ca o palmă, la care Kievul va răspunde însă cu o lovitură”.²⁰

28.06.2022 – Guvernul de la Chișinău și Comisia pentru Situații Excepționale au aprobat mai multe decizii ce vizează activitatea agenților economici din stânga Nistrului, inclusiv prelungirea autorizației de mediu pentru Uzina Metalurgică de la Râbnîța.²¹

29.06.2022 – Membrii Sovietului Suprem al regiunii transnistrene au adoptat un apel către comunitatea mondială în legătură cu agravarea situației din regiune. Apelul subliniază că declarațiile reprezentanților regimului de la Kiev, potrivit cărora Tiraspolul pregătește un atac, sunt lipsite de teme. De asemenea, deputații fac apel la autoritățile de la Chișinău, solicitând să renunțe la militarizare, deoarece aceasta nu ajută la întărirea încrederii între părți.^{22, 23}

30.06.2022 – Ca urmare a dialogului desfășurat la nivelul de reprezentanți politici în procesul de negocieri privind reglementarea transnistreană, cu implicarea Președinției în exercițiu a OSCE, Misiunii OSCE în Republica Moldova și a partenerilor internaționali, negociatorul șef de la Tiraspol a informat despre aprobarea deciziei, prin care se va asigura prelungirea până în data de 31 august curent a termenului de acțiune al Deciziei protocolare „Cu privire la unele măsuri de reglementare a problemelor legate de realizarea „Mecanismului din anul 2006” referitor la utilizarea

¹⁶ Guvernul R. Moldova, *Șeful Biroului Alin Gvidiani și șeful Secției proiecte de asistență Eugen Cara au participat la cea de-a VI-a reuniune a Comitetului de Asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană*, 17.06.2022, <https://gov.md/ro/content/seful-biroului-alin-gvidiani-si-seful-secției-proiecte-de-asistența-eugen-cara-au-participat> (29.06.2022)

¹⁷ TVR Moldova, *Guvernul a aprobat finanțarea a 36 de proiecte ce vor fi finanțate prin intermediul Programului activităților de reintegrare*, 22.06.2022, <https://tvrmdova.md/article/b2028e8f74a728c4/guvernul-a-aprobat-finantarea-a-36-de-proiecte-ce-vor-fi-finantate-prin-intermediul-programului-activitatilor-de-reintegrare.html> (29.06.2022)

¹⁸ Moldpres, *Vicepremierul Oleg Serebrian a avut o întrevedere cu Coordonatorul rezident al ONU*, 22.06.2022, <https://www.moldpres.md/news/2022/06/22/22004688> (29.06.2022)

¹⁹ Guvernul R. Moldova, *Ședința săptămânală a Comisiei Unificate de Control*, 23.06.2022, <https://gov.md/ro/content/sedința-saptamanala-comisiei-unificate-de-control-23> (29.06.2022)

²⁰ UNIAN, *Zelenskiy: Ataka so storony Pridnestrov'ya budet poshchechinoy, na kotoruyu Ukraina otvetit udarom*, 27.06.2022, <https://www.unian.net/war/zelenskiy-ataka-so-storony-pridnestrovya-budet-poshchechinoy-na-kotoruyu-ukraina-otvetit-udarom-novosti-vtorzheniya-rossii-na-ukrainu-11881788.html?fbclid=IwAR3ZZxHDGw6t2jZQ1kBBG6nHN2AnHR2e3UHqSORCpAJIHlxjnnEDQcZn5mQ> (29.06.2022)

²¹ Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, *Dispoziția Nr. 29 din 28 iunie 2022*, https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/dispozitia_cse_nr.29_din_28.06.2022.pdf (01.07.2022)

²² Președintele PMR, *Vadim Krasnosel'skiy podderzhal pridnestrovskikh parlamentariyev, obrativshikhsya k mirovomu soobshchestvu v svyazi s obostryayushcheysya situatsiyey vokrug Pridnestrov'ya*, 29.06.2022, <https://president.gospmr.org/press-sluzhba/novosti/vadim-krasnosel'skiy-podderzhal-pridnestrovskikh-parlamentariyev-obrativshihsy-a-k-mirovomu-soobshchestvu-v-svyazi-s-obostreniya-situatsii> (29.06.2022)

²³ REGNUM, *V Pridnestrov'ye obratilis' k mirovomu soobshchestvu iz-za obostreniya situatsii*, 29.06.2022, <https://regnum.ru/news/polit/3632548.html> (29.06.2022)

terenurilor agricole, amplasate în raionul Dubăsari, după traseul Tiraspol-Camenca” din 25 noiembrie 2017.²⁴

30.06.2022 – Membrii Comisiei Unificate de Control au avut o reuniune de lucru la Bender/Tighina.²⁵

Realizat de Mihai Melintei

²⁴ Guvernul R. Moldova, *Tiraspolul a informat despre prelungirea până la data de 31 august 2022 a termenului de aplicare al Deciziei protocolare privind accesul fermierilor din raionul Dubăsari la terenurile agricole amplasate după traseul Tiraspol-Camenca*, 30.06.2022, <https://gov.md/ro/content/tiraspolul-informat-despre-prelungirea-pana-la-data-de-31-august-2022-termenului-de-aplicare> (01.07.2022)

²⁵ Guvernul R. Moldova, *La ședința Comisiei Unificate de Control din 30 iunie 2022 delegația Republicii Moldova a solicitat Tiraspolului să renunțe la acțiunile cu caracter provocator și la încălcarea regimului Zonei de Securitate*, 30.06.2022, <https://gov.md/ro/content/la-sedinta-comisiei-unificate-de-control-din-30-iunie-2022-delegatia-republicii-moldova> (01.07.2022)